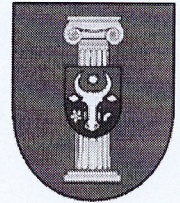

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA**

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ОРГАН ПО НЕПОДКУПНОСТИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

INSPECTORATUL DE INTEGRITATE

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

**ACT DE CONSTATARE
nr. 334/18**

mun. Chișinău

28 decembrie 2020

Inspectorul de integritate din cadrul Inspectoratului de Integritate al Autorității Naționale de Integritate, Serghei Pleșca, examinând materialele dosarului controlului privind respectarea regimului juridic al incompatibilităților, inițiat în privința dnei Natalia Sula, ex-consilier în Consiliul r-nal Strășeni, cu domiciliul în [REDACTED], cod numeric personal [REDACTED].

CONSTATĂ:

La 02.07.2020, în condițiile alin. (1) al art. 30 din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132 din 17 iunie 2016, prin intermediul sistemului electronic de distribuire a sesizărilor, a fost repartizată aleatoriu spre verificare prealabilă sesizarea colectivă nr. Col 248/20 din 19 iunie 2020 și sesizarea cu obiect similar, readresată conform competenței de către Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat cu număr de înregistrare Col-234/20 din 12 iunie 2020.

Prin sesizarea înaintată, un grup de petiționari solicită verificarea stării de incompatibilitate a consilierul nou ales în Consiliul r-nal Strășeni, dna Natalia Sula, care ar deține concomitent și funcția de director adjunct în cadrul unei instituții de învățământ subordonată Consiliului r-nal Strășeni.

În motivarea sesizării, petiționarii susțin că, la data de 26 mai 2020, în cadrul ședinței Consiliului r-nal Strășeni ar fi fost votat proiectul de decizie cu privire la eliberarea din funcție a vicepreședintelui raionului, asta deși trei consilieri, între care dna Natalia Sula, ar fi fost în stare de incompatibilitate.

În conformitate cu art. 31 alin. (1) din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132 din 17 iunie 2016, inspectorul de integritate, în termen de 15 zile de la data repartizării sesizărilor, efectuează verificarea prealabilă a acestora, în cadrul căreia verifică respectarea condițiilor de formă și conținut ale sesizărilor și existența bănuielii rezonabile privind încălcarea a prevederilor legale în domeniul declarării averii și a intereselor personale, conflictelor de interese sau incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.

Verificând sesizările sub aspectul respectării condițiilor de formă, inspectorul a stabilit că acestea corespund cerințelor stabilite de Codul administrativ, au același obiect, iar circumstanțele de fapt și de drept relatate, instituie o bănuială rezonabilă că subiectul declarării Natalia Sula ar fi încălcat regimul juridic al incompatibilităților.

Înainte de a ajunge la această concluzie, s-a stabilit că, potrivit declarației de avere și interese personale anuală, depusă la 26 mai 2020, dna Natalia Sula ar exercita funcția de director adjunct în cadrul Liceului Teoretic Sireți, iar la 05 noiembrie 2019, prin Hotărârea Judecătorei

Strășeni, sediul Central (dosar nr. 3-175/2019), i-a fost validat mandatul de consilier în Consiliul r-nal Strășeni.

În scopul demarării procedurii de control, în corespundere cu prevederile art. 31 din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132 din 17 iunie 2016, la 14 iulie 2020, inspectorul a emis procesul-verbal nr. 327/18 de inițiere a controlului privind respectarea regimului juridic al incompatibilităților în privința subiectului, cu informarea persoanelor interesate.

Scrisoarea de informare despre inițierea controlului nr. 04-18/3268 din 17 iulie 2020 a fost expediată subiectului la adresa [REDACTAT], fiind recepționată la 24 iulie 2020, fapt confirmat prin avizul de recepție nr. DS9350313677AS.

Prin aceeași scrisoare, subiectului controlului a fost informat și despre drepturile prevăzute la art. 33 din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132 din 17 iunie 2016.

În conformitate cu prevederile art. 32 alin. (3)-(4) și art. 37 alin. (2) ale Legii cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132 din 17 iunie 2016, în rezultatul realizării interpelărilor nr. 04-18/3780 din 19 august 2020, nr. 04-18/3781 din 19 august 2020 și nr. 04-18/3783 din 19 august 2020, inspectorul a acumulat probatoriul necesar, în vederea clarificării stării de fapt.

La 19 august 2020, prin scrisoarea nr. 04-18/3782, subiectul controlului a fost invitat să prezinte punctul de vedere cu privire la starea de incompatibilitate în care s-ar fi aflat, fiindu-i acordat un termen de 15 zile.

La 06 octombrie 2020, în adresa Autorității Naționale de Integritate a parvenit cererea subiectului controlului privind prezentarea punctului de vedere la sediul Autorității, iar la 28 octombrie 2020, subiectul controlului a prezentat punctul de vedere în condițiile solicitate.

Punctul de vedere al persoanei supuse controlului

Cu privire la exercitarea simultană a mandatului de consilier în Consiliul r-nal Strășeni și a funcției de director adjunct al instituției publice Liceul Teoretic Sireți, dna Natalia Sula susține că nu cunoaște suficient legislația privitor la activitatea de consilier, deoarece este un domeniu nou pentru ea.

Totodată, menționează că în perioada exercitării mandatului de consilier raional s-a aflat în opoziție și nu a participat la actul guvernării.

Menționează că, la accederea în funcție de consilier raional, s-a axat pe depunerea declarației de avere, considerând-o cea mai importantă, iar ideea că a acces în această funcție pentru a loba interesele instituției de învățământ nu-și are fondare, deoarece Liceul Teoretic Sireți se află la autogestiune financiară.

Adaugă că, bugetul instituției de învățământ întodeauna a fost unul sustenabil și nu a fost nevoie să fie subvenționați de către Consiliul r-nal Strășeni.

Probele pe care se întemeiază decizia inspectorului

- 1) Sesizarea nr. Col-248/20 din 19 iunie 2020 și sesizarea nr. Col-234/20 din 12 iunie 2020;
- 2) Proces-verbal de inițiere a controlului nr. 327/18 din 14 iulie 2020;
- 3) Scrisoarea ANI nr. 04-18/3268 din 17 iulie 2020, prin care se confirmă informarea subiectului controlului despre inițierea în privința sa a controlului, precum și despre drepturile de care dispune în cadrul controlului;
- 4) Interpelare ANI nr. 04-18/3780 din 18 august 2020, către Consiliul r-nal Strășeni;
- 5) Interpelare ANI nr. 04-18/3781 din 19 august 2020, către Instituția Publică Liceul Teoretic Sireți;
- 6) Interpelare ANI nr. 04-18/3783 din 19 august 2020, Către Comisia Electorală Centrală;
- 7) Invitație ANI nr. 04-18/3782 din 19 august 2020, privind prezentarea punctului de vedere;

- 8) Răspuns al Consiliului r-nal Strășeni cu nr. 401 din 22 august 2020, cu anexe, prin care se confirmă inclusiv că, în calitate de consilier, dna Natalia Sula a fost prezentă la ședințele consiliului din 12 noiembrie 2019, 21 noiembrie 2019, 20 decembrie 2019, 24 ianuarie 2020 și 26 mai 2020;
- 9) Decizia Consiliului r-nal Strășeni nr. 2/33 din 26 mai 2017 cu privire la organigrama și statele de personal al Aparatului președintelui raionului, direcțiilor, secțiilor, altor subdiviziuni din subordinea Consiliului r-nal Strășeni;
- 10) Decizia Consiliului r-nal Strășeni nr. 2/11 din 20 mai 2016 cu privire la aprobarea Regulamentului privind constituirea și funcționarea Consiliului r-nal Strășeni;
- 11) Decizia Consiliului r-nal Strășeni nr. 2/1 din 26 mai 2020 cu privire la eliberarea din funcție a vicepreședintelui r-nului Strășeni și procesul-verbal al ședinței, prin care se confirmă participarea în calitate de raportor a dnei Natalia Sula, pe subiectul demiterii vicepreședintelui de raion;
- 12) Răspuns al Comisiei Electorale Centrale nr. CEC8/2642 din 24 august 2020, prin care se confirmă că, în urma alegerilor locale generale din 20 octombrie 2019, dnei Natalia Sula i-a fost validat mandatul de consilier în Consiliul r-nal Strășeni, iar ulterior, prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 3968 din 02 iunie 2020, dnei Natalia Sula i-a fost ridicat mandatul de consilier în baza cererii de demisie datată cu 26 mai 2020;
- 13) Răspuns al Instituției Publice Liceul Teoretic Sireți din 09 septembrie 2020, cu anexe;
- 14) Statutul instituției publice Liceul Teoretic Sireți, înregistrat la Ministerul Justiției la 13 decembrie 2012;
- 15) Ordinul directorului Liceului Teoretic Sireți nr. 83 din 29 noiembrie 2011 prin care se confirmă numirea prin transfer a profesoarei Natalia Sula în funcția de director adjunct al Liceului Teoretic Sireți din data de 01 decembrie 2011.

Aprecierea inspectorului de integritate

În debut inspectorul notează că, în sensul secțiunii a 3-a a capitolului III din Legea integrității nr. 82 din 25 mai 2017, controlul respectării regimului juridic al incompatibilităților reprezintă control de integritate și este asigurat de către Autoritatea Națională de Integritate.

Potrivit prevederilor art. 19 lit. b) și art. 38 alin. (1) lit. b) din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132 din 17.06.2016, controlul privind respectarea regimului juridic al incompatibilităților se efectuează de către inspectorul de integritate, iar în urma controlului, inspectorul de integritate emite un act de constatare în cazul în care stabilește că persoana supusă controlului s-a aflat ori se află în stare de incompatibilitate.

Studiind materialele dosarului, apreciind punctului de vedere al subiectului controlului, inspectorul de integritate stabilește că, de la validarea mandatului de consilier în Consiliul raional Strășeni prin Hotărârea Judecătorei Strășeni din 05 noiembrie 2019 și până la emiterea Hotărârii Comisiei Electorale Centrale din 02 iunie 2020, persoana supusă controlului s-a aflat în stare de incompatibilitate, din considerentele ce urmează.

Conform declarației de avere și interese personale anuale, pentru anul 2019, depuse din poziția de consilier în Consiliul r-nal Strășeni, dna Natalia Sula, ar fi ridicat în anul 2019 salariu în mărime de 125611.03 MDL de la instituția de învățământ Liceul Teoretic Sireți.

Potrivit ordinului directorului Liceului Teoretic Sireți nr. 83 din 29 noiembrie 2011, începând cu 01 decembrie 2011, dna Natalia Sula este titularul funcției de director adjunct în instituția publică Liceul Teoretic Sireți.

Mandatul de consilier în Consiliul raional Strășeni dna Natalia Sula l-a exercitat până la 02 iunie 2020, fapt confirmat prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 3968 din 02 iunie 2020.

Legea integrității nr. 82 din 25 mai 2017, la art. 12 alin. (1) prevede că, pentru exercitarea eficientă și dezinteresată a atribuțiilor agentului public, desfășurarea activității sale profesionale este incompatibilă cu alte funcții, calități sau activități, cu excepția celor stabilite de Constituție sau legi organice.

În conformitate cu prevederile art. 7 alin. (1) lit. d) din Legea privind statutul alesului local nr. 768 din 02 februarie 2000, mandatul alesului local este incompatibil cu calitatea de șef adjunct în structurile subordonate autorităților publice locale (**instituții publice**, servicii, întreprinderi municipale).

Pentru a îndepărta posibilitatea aplicării extensive a normelor respective, la 14 decembrie 2012, în Monitorul Oficial Nr. 254-262, a fost publicată Legea privind interpretarea articolului 7 alineatul (1) literele c) și d) din Legea nr. 768-XIV din 2 februarie 2000 privind statutul alesului local, prin care legiuitorul a interpretat oficial prevederile literei d), indicând expres că acestea se aplică șefilor și șefilor adjuncți ai organizațiilor subordonate autorităților administrației publice locale de același nivel și din aceeași unitate administrativ-teritorială (întreprinderi municipale, **instituții publice**, servicii etc.).

Din Statutului Liceului Teoretic Sireți rezultă că, instituția publică Liceul Teoretic Sireți este instituție de învățământ general amplasată în localitatea Sireți și desfășoară activitatea, inclusiv, pe baza deciziilor direcțiilor raionale de învățământ și a autorităților administrației publice locale.

Din dispozițiile art. 4 alin. (2) lit. g¹) al Legii privind descentralizarea administrativă nr. 435 din 28 decembrie 2006, întreținerea liceelor ține de domeniul propriu de activitate al autorităților publice locale de nivelul al doilea.

Conform anexei nr. 3 la Legea privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova nr. 764 din 27 decembrie 2001, localitatea Sireți se află în componența r-ului Strășeni.

De unde rezultă că, dna Natalia Sula este director adjunct al unei structuri subordonate Consiliului r-nal Strășeni.

Inspectorul notează că, în conformitate cu art. 12 alin. (2) lit. a) din Legea integrității nr. 82 din 25 mai 2017, în vederea respectării regimului juridic al incompatibilităților agentul public este obligat să își soluționeze stările de incompatibilitate în termen de o lună din momentul începerii mandatului, ori în cazul în care încetarea situației de incompatibilitate în termenul dat nu depinde de voința sa, să prezinte probe privind întreprinderea cu bună-credință a acțiunilor de eliminare a acestei situații.

Potrivit art. 8 alin. (1) din Legea privind statutul alesului local nr. 768 din 02 februarie 2000, alesul local care se află în unul din cazurile de incompatibilitate prevăzute la art. 7 din prezenta lege va demisiona din funcția incompatibilă cu mandatul deținut sau își va depune mandatul în termen de 30 de zile de la apariția incompatibilității.

Ținându-se cont de normele aplicabile speței, odată cu alegerea sa în funcție de consilier raional, subiectul declarării, Natalia Sula, avea obligația de a înceta orice situație de incompatibilitate, în interiorul termenului prevăzut de regulile specifice funcției electorale sau după caz, de regulile generale, iar în caz de depășire a termenelor în circumstanțe ce nu depindeau de voința sa, dispună de probe privind întreprinderea cu bună-credință a acțiunilor de eliminare a acestei situații.

La caz, inspectorul constată că contrar obligației sus reținute, subiectul controlului, pe plan profesional s-a aflat aproximativ jumătate de an în stare de incompatibilitate și nu a prezentat Inspectoratului careva probe că, începând cu 05 noiembrie 2019 și până la 26 mai 2020, ar fi încercat să renunțe la funcția de director adjunct în cadrul Liceului Teoretic Sireți sau la mandatul de consilier în Consiliul raional Strășeni.

Argumentul subiectului precum că nu cunoștea despre starea de incompatibilitate în care se află deoarece reglementările funcției de consilier raional îi sunt necunoscute, inspectorul îl consideră irelevant ori însăși în Regulamentul privind constituirea și funcționarea Consiliului r-nal Strășeni, la pct. 87 se indică expres că la adoptarea deciziilor nu este în drept să participe consilierul care se află în situație de incompatibilitate, iar într-o ordine logică, la accederea în funcția de consilier este de datoria titularului mandatului de a lua cunoștință de reglementările domeniului său de activitate.

De asemenea, inspectorul constată că, la caz, nu au fost prezentate nici probe care ar susține concluzia că subiectul controlului ar fi încercat înlăturarea stării de incompatibilitate în termen

de 30 de zile, cu excepția cererii de demisie din funcția de consilier în Consiliul r-nal Strășeni datată cu 25 mai 2020 și înregistrată la Comisia Electoară Centrală la 01 iunie 2020.

În aceste condiții, inspectorul subliniază că exercitarea simultană de către dna Tatiana Sula a funcțiilor incompatibile mai mult decât 30 de zile, reprezintă un act conexe corupției în sectorul public și se sancționează conform legii.

Astfel, în rezonanță prevederilor art. 23 alin. (3) și alin. (6) din Legea privind declararea averii și a intereselor personale nr. 133 din 17 iunie 2016, fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat starea de incompatibilitate nesoluționată constituie temei pentru încetarea mandatului, corespunzător, decăderea din dreptul de a mai exercita aceeași funcție eligibilă pe o perioadă de 3 ani de la încetarea mandatului.

Dat fiind că subiectul controlului din data de 02 iunie 2020 nu mai exercită mandat de consilier în Consiliul r-nal Strășeni, inspectorul atestă că, la caz, intervine aplicabilitatea normelor stipulate la art. 23 alin. (7) din legea sus citată, potrivit căreia, în cazul în care persoana nu mai ocupă o funcție publică la data constatării stării de incompatibilitate, interdicția de 3 ani se aplică potrivit legii, de la data la care a rămas definitiv actul de constatare sau, respectiv, a rămas definitivă și irevocabilă hotărârea judecătorească prin care se confirmă existența stării de incompatibilitate.

Astfel, exercitând dreptul discreționar conform scopului acordat de lege, conducându-se de prevederile art. 19, art. 35, art. 36, art. 38 alin. (1) lit. b) din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132 din 17 iunie 2016, inspectorul de integritate,-

DECIDE:

1. Se constată că, din momentul validării mandatului de consilier în Consiliul raional Strășeni la 05 noiembrie 2019 și până la ridicarea mandatului la 02 iunie 2020, exercitând concomitent și funcția de director adjunct al Liceului Teoretic Sireți, titularul funcțiilor, Natalia Sula, s-a aflat în stare de incompatibilitate nesoluționată în termen legal, prin ce a încălcat regimul juridic al incompatibilităților.
2. Se decede dna Natalia Sula, din dreptul de a mai exercita o funcție eligibilă (electorală), pe o perioadă de 3 ani, de la data rămânerii definitive a actului de constatare, cu înregistrarea mențiunii în SIA e-Integritate.
3. A informa subiectul controlului cu prezentul act de constatare și despre dreptul de a-l contesta în instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la primirea acestuia, la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, str. Kiev 3, mun. Chișinău.

Inspector de integritate

Serghei PLEȘCA